

Anna Šochová

Pod podlahou

„Neseš to dobře,“ pronesla tiše Tereza Válková, když se snachou osaměla. Mirek šel s Mírou juniorem šťourat do útrob rodinného auta. Bledá Nikola pokrčila rameny.

„Já to tak neberu. Nebylo to první a asi ani poslední, ale drželo se tentokrát docela fest.“

„Nebylo to poprvé?“ podivila se tchyně. Nikola sklopila oči a sáhla si pod pupek.

„Nechci o tom mluvit, mami. Někdy se to prostě stane a prášky proti početí žádný brát nechci. Další děcko by byl docela přepych, ale kdyby přišlo, co bych nadělala? Stejně se to teď profláklo jen proto, že mi v práci zavolali sanitu. Normálně to ze mne vypadne jako silnější ... To.“

„Prosím tě, neriskuj. Hlavně chod' k doktorovi, s tímhle nejsou žerty.“

„Samozřejmě, mami.“

Nikola odpověděla tak, že bylo jasné, jak na doktory kašle. Matka Válková si vzdychla. Nestarala se dřív sama o sebe o moc líp, než dneska Nikola, ale přece jen... Najednou ji napadly jakési dávné souvislosti.

„Poslyš, stalo se ti to někdy předtím? Ve městě, v bytovce? Víš, třeba se tady na baráku pokaždé nějak strhneš...“

„Prosím tě, mami. Vždyť nemáme králíky ani slepice, záhony Mirek vždycky zryje, nákupy se vozí autem. Spíš tu mám míň dřiny, než dřív. Asi už mi to nejde od přírody, vždyť je mi už něco přes třicet.“

„Vidíš, to mi nedošlo,“ přikývla Válková. „Pořád tě беру jako tu rozesmátou holčinu, co se s ní Míra vehementně kamarádil už na gymplu. Ty roky letí, to je k nevíře!“

„Jo, to jo. Mami, říkala jsi, že Marta Kubů u sebe nechává huhňavýhoKadlece? Vždyť ani nemá práci... To jako myslí vážně?“

Tím bylo téma potratu ukončeno a dál ženy pokračovaly revizí novinek v životech těch druhých. Potom se stará Válková šla projít po okolí a mladí chystali grilování buřtů v altánu.

Stará Válková, sama už si tak taky říká. Vydala se spořádaně po silnici do horní vsi, ale když prošla mezi chalupami k louce, zastavila se a otočila. Je všední den, nikdo z chalupářů nedorazil, nikdo nebude koukat, kam se Tereza pustí dál.

Podlezla drát, který občas na pastvině zadržuje krávy, obešla smetiště, ukryté pod vysokým bezem a hrušní. Stará proláklna, díra po domku, rozebraném včetně základových kamenů, už byla skoro plná suti a odpadů. No ovšem, ani rozlámané eternitové čtverce v binci nechybí, přitom to má být nebezpečný odpad, protože eternit obsahuje azbest či co. Na kterém domě je to měli? Zaclonila si oči a rozhlédla po baráčkách před nedávnm renovovaných luftáky. Ano, na všech střechách tu byly, jasně si to teď vybavovala, jen různě porostlé mechem. Množství odpovídá jediné střeše, ale která tady skončila, se už nezjistí.

S povzdechem začala hledat zdivočelé kosatce. Byl to už takový její zvyk: nejdřív hledala skleněný střípek, tím odřízla stonky několika květin, z kapsy vytáhla kousek mašle. Přitom si pobrukovala staré písničky. Neumkla, ani když se shýbla pod větvemi rozložitého kaštanu a opět prolezla mezi dráty do přítmí hřbitova. Teď se teprve narovnala, nadechla, přejela očima trosky hrobů.

„Jsem tady. Za celý život jsem nedokázala o moc víc, než sem nosit kytky. Snad je to tak lepší, protože zapomnění vás chrání líp, než tlupa policajtů. Aspoň někdy.“

Váhavě zamířila k řadě vyrovnaných betonových desek. Nebyly na tom hůř, než minule. Snad se už vlna vykradačů z devadesátých let vyřádila. A ti další, co kradli kusy leštěného mramoru, zaplat'pánbu pohrdají mohutnými bloky betonu. Nic se nezměnilo ani na rodinném čtverci Neumannů, který ji zajímal nejvíc. Jenom kus pomníku, položený za hrobem do hlav obruby, se víc zanořil do tmavé hlíny.

Tereza Válková zkoumavě prohlédla zelený trs dlouhých lístků sněženek. Brzy už zalezou, ale zároveň dokazují, že tu nikdo nerýpal. Brouček může spát klidně... Položila sem kytici kosatců.

„Co tvoji lidi kdysi pěstovali, to ti obětuju pro radost.“

Posadila se na obrubu a pohládila hlínu.

„Že v tom máš prsty, vid'?' Zlobíš se na všechny, co chodí nad tvým prvním hrobečkem...“

Vzdychla a rozhlédla se. Nikde nikdo, mohla zanotovat osvědčenou broukavou, která spolehlivě tiší všechna mimina v její náruči. Asi přitom vypadá jak praštěná, ale nějak cítí, že to takhle, aspoň takhle má být. Možná to tehdy měla udělat jinak... Ach Bože, tehdy!

„Teri, tomu neuvěříš! Pojd' se mrknout.“

Nahlédla do pokoje, kde Honza vytrhával prkna. Pořád podezíral kutila Tomeše, od kterého dům koupili, že sem nacpal škváru nebo bůhvíco, protože v rohu opakovaně hnila prkna a vypadalo to na houbu. Konečně se odhodlal pro různé řešení. Navíc se toho už po fuškách v okolí naučil dost, aby zvládl i podlahové topení. Všechno zpod prken vybere, zabetonuje to tu a hotovo!

Ted' tedy Tereza měla obdivovat, jak dobře jejich předchůdce odhadl. S tím vstoupila do nejlepšího pokoje v domě, kde její Honza už zvládnul obnažit skoro třetinu plochy.

„Že jsem to neříkal! Hele, i kusy rozlámaný hobry sem cpal. Ale je tu něcojinýho, podívej.“

Tereza nebyla z těch, co kvičí při pohledu na myši. Tahle navíc byla tuhá, jak zákon s kumatoxem kážou.

„Hele, docela čerstvá! Tak tahle mrška nám tady smrděla! A já jako blbá lezla po čtyřech a hledala ji za nábytkem!“

Tereza vrtěla hlavou. Letošní léto bylo zvláštní, myši se cpaly do sklepa a dokonce i sem do obýváku, ačkoliv je jiné roky mnohem rozumněji zajímala zahrada nebo vedlejší pole. Ještě nikdy nemusela během plného léta sypat otrávenou návnadu do děr, které si prokousaly do prken a lišt podél zdí. Vždycky to byla záležitost až konce září.

Honza beze slova ukázal kolem. Tereza přidřepla a zatajila dech. Před ní z prachu vystoupila hotová civilizace. Některé stezky byly dost široké pro dvě myši, do jiných zase ústily vlezy do pelechů. Terezino pohostinství, pečlivé zasypávání všech přístupů, mnoho myšek uspalo přímo v nich. I hromádky zásob si ještě stihly natahat... Žilo to tu a umíralo celé myší věky, kostřičky starých předchůdců se střídaly s vysušenými váčky srsti a těmi nejnovějšími mrtvolkami, ještě poněkud nadmutými. Kupodivu tu ale nikde nebyly vidět mouchy.

„No, řeknu ti, že ten tvůj nápad, že je jako budeš krmit, byl naprosto skvělej. Když teď vidím, co jich tady bylo, s pastičkami bysme fakt nic nesvedli. Navíc je vidět, že do pelechů s mrtvolkou nic dalšího nevlezlo. No, teď to všechnovyhážu a bude pokoj úplně!“

Tereza ze své pozice zahlédla vyvýšeninu. Že by nějaká krysa? Zvedla se a popošla blíž. Honza ji sledoval a beze slova vytáhl zpod prkna obdélník těžké hobry, který to zakrýval.

„Do pr...“

Nechápali, co by to mohlo znamenat. Ovál, který nenarušila jediná myší cestička. Honza do boule zkusmo rýpnul hrotem lopatky, kterou tu měl na smetí. Nic, bylo to tvrdší, než plast.

„Mám vzít rejč nebo krumpáč?“

Byla to řečnická otázka, ale nehýbal se z místa. Tereza, jako by jí někdo vedl ruku, sáhla po kladivu.

„Zkus to.“

Poslechl, ale nejdřív to jenom oťukal.

„Ty vole, je to dutý,“ vydechl. Podíval se na Terezu. „Já ti ani nevím, jestli chceš vědět, co v tom je. Na zlato bych to tady fakt nešacoval a všechno ostatní mi smrdí.“

„A vyloupnout to rýčem?“

„Jo, máš pravdu. Třeba to nebude těžký.“

Polkla. Měla strach. Napadlo ji, že by v tom třeba mohla být kočka, takové věci se dřív strkaly do základů. Slýchala, že ta bydlela nějaká bylinkářka. Přemýšlela, co s tím udělají. Hlavně aby na to ona nemusela šahat...

„Fujtajbl!“

Honza pustil hobru, jako kdyby ho páčila. Díval se do očí své ženy skoro zoufale. Podívali se na sebe. Co teď?! Policajty? Terezin pohled neudržel, pořád mu klouzal dolů, kde jasně z prachu vyčníval oblouk malé lebky. Tereza vyskočila, vůbec nedbala na to, že se jí pantofel boří do vymřelých myších sídlišť. Utíkala ven, jako kdyby ji kostřička mohla kousnout. Honza se vypoťoval za ní. Doběhla k pergole a tam se otočila, jako by jí někdo napověděl:

„Víme to jen my. Míra bude ještě týden pryč, nemusí vůbec o ničem vědět. A bráchové sem přijedou až za týden. Komu by prospělo oznámení? Jenom by se toho chytnul nějaký Blesk a napsal nesmysly. Nakonec by lidi mysleli, že je to naše.“

„Co chceš dělat? Hodit to do popelnice?! Někde to popeláři přeberou a jsme v průseru. Tahanic bysme se ale bát nemuseli, policajti přece poznají, že je to starý...“

„To ani náhodou! Lidi toho nakecají, nic se nesmí říkat! Jak bych vypadala mezi ženskýma? Ještě aby po letech říkaly, že na tom něco mohlo být, že jsem zabila děcko...“

Otřásla se odporem. Svých potratů měla dost a najít mimino byla fakt pořádná sprostárna. Tamto první si nechat nemohla, Míru pak donosila jentaktak – a teď má v baráku tohle!

Honza se drbal ve vlasech.

„Hobry tam mohl dát Tomeš, ale taky ještě Němci. Tomše se už nikdo nezeptá, když na jaře umřel. No a jestli se dobře pamatuju, byl vdovec.“

Tereze bylo do breku. Život si dala do pořádku, má děcko a muže, jakého by jí nejradši nejmíň dvě děvky zespoda odloudily. Teď tohle... Unaveně si sedla. Na tohle by bylo dobré si zapálit, jenže Honza všechno kouření vyhodil. Aspoň sirku vytáhla z krabičky u krbu a kousala do dřívka.

„Honzo, kdo to udělal, je už po smrti, ať ti nebo oni. Proč se do toho ještě máme nacpat my? Vyndáme...“

„Ani se toho nedotknu! Jestli chceš, postarej se o to, ale nechci nic vědět, jasný?“

Přikývla a Honza si přisedl na lavici.

„Prosim tě, jak by sis to představovala?! No, je fakt, že by se nám tu hrabali policajti a votravovali... Odkryju to, najdu nějakou pytel... nebo krabici? Můžu ti to tam strčit lopatou.“ Znovu se tou představou otrásla.

„Stejně se nám sem někdo nacpe, vem na to jed. Lidi vyčuchaj, že se něco děje.“

Tereza pokrčila rameny. Oči jí trochu plavaly, jako vždycky, když šlo o dítě. Ona mohla mít jen jedno jediné, marné pokusy o další označovala za andělíčky. Neměla šest potratů, jenom si šestkrát na pár týdnů přitáhla svou touhou cosi shůry – a nepřesvědčila to, aby zůstalo. Ale tohle je něco jiného, může jim to rozhodit celý život!

„Dej si kafe, lásko,“ pobídla manžela a bez rozmýšlení vyšla do patra. Z komory vytáhla kousek koberce pod kolena. Srdce jí bušilo, když se blížila k tomu místu. Zdálo se jí, že na ni malá očnice kouká zvědavě, v jednu chvíli jako by se lebka malounko pohnula. Tereze vyskočilo srdce až skoro do krku. Ne, nic se neděje, byl to jenom její vlastní strach. Opatrně rozložila kovář, poklekla a sfoukla špínu z oblé kosti. Pod ní se zabělalo - Vápno? Panebože... To ale vysvětluje, proč nikoho neudivil zápach. Nemělo by se to celé ale tím pádem úplně rozpadnout?

Bylo to holátko, bez kousku látky, nic mu nedali. Malinké, určitě předčasně narozené – nebo hned po porodu zemřelo? Tereza marně vzpomínala, jestli o tomhle pokoji Tomeš při prodeji nemluvil, že by jako něco opravil nebo vyměňoval. Nee, tady prý jenom lakoval okna. Hm, to nekecal. Natřel je, jak visely v pantech – a potom zavřel dřív, než rámy úplně uschly. Jedno okno se dodneška nedá otevřít, jak je slepené.

Dům byl postavený v půlce třicátých let, rostl jako ostatní, jak houby po dešti,. Vesnice prý měla pět hospod a byly tu velké statky a... A teď je baráků řídko, jak noty na buben. Co se tu asi stalo, že děcko někdo uklidil před světem? Byla to tady polosamota i tehdy, hřbitov je pár kroků, tehdy se tu sázely stromy – bylo by tak složité vymyslet jakékoliv jiné řešení?!

Tereza se rozhlédla a z bince kolem zvedla malé dřívko. Šťouchla do lebky a hned v ní zůstala díra. Udělalo se jí špatně. Lekla se znovu, jak blízko ní zaprašťelo prkno. To nic, Honza. Držel lopatu a podal jí starý pytel od brambor.

„Stejně bude nejlepší, když se to někam jen tak vysype a zahrabe.“

Tereza na hřbitově dozpívávala. Je to už tak dávno! Kdyby někomu vyprávěla, jak se cítí a co si myslí, šoupli by ji do blázince. Jenže co nadělá, vždyť jejímu podezření tolik věcí odpovídá: v tom domě se nenarodilo žádné děcko, co ona pamatuje. I Tomešovi sem přišli už se dvěma dcerami a žádné další dítě neměli. Hm, Tomešovy holky! Nikdy do té jejich party nepatřila, ani když chodily naprůmkou. Byly takové tvrdé a nadřazené, kolem sebe snesly jen pochlebující nany, neměla je ráda. Mohla by se na ně zeptat... Ne, tak snadno nemůže. Vždyť Jájina je už pár let pod drnem! Jak mohla Tereza zapomenout? Chudák ženská, sundal ji ze silnice nějaký ožrala... Hm, ale Marta prý bydlí někde u Sokolova. No, snad se někde něco dozví, pátrala Tereza ve vzpomínkách po společných známých.

Napadlo ji ještě něco: v těch domcích tady, ve všech třech, prý ženské zemřely na rakovinu. Všechny ženy jedné generace během tří let, nikdo jiný. Však si kvůli tomu hned po nastěhování nechali s Honzou měřit radon.

Soused Klimek to považoval za blbost. Tvrdil, že za ty nemoci mohla zdejší voda. A skládka všech možných hnusů, co si tady za hřbitovem statek udělal. Jak zapršelo, šlo to do jejich povrchových studní. Právě on prý spustil v sedmdesátém osmém brajgl, že se nenechá otrávit, a rodinu přestěhoval do města. Stejně to měli blíž do práce a děti do škol.

Hm, to je přece hodně rozumné vysvětlení. Otrávená spodní voda, to znamená velký malér. Ale jen pro tyhle zdejší lidi, už o pár metrů níž mají sousedi vodovod. Klidně to tak mohlo být, tři domky na kopci nikoho nezajímaly. Čert to vem, obyčejný člověk si nikdy nepomůže.

Ještě, že si s Honzou svůj baráček koupili hned po revoluci. Než se sem nastěhovali, už se prodávala balená voda, hned se o ni zajímali. To bylo ještě v dobách, kdy si všichni ťukali na čelo, že kupovat čistou vodu můžou jen magoři.

Jenže voda ze studny byla tak zrzavá, že ji ani na praní nešlo použít, leda přes filtr. Ale to už byly na světě i trubky z umělé hmoty a Honza hned udělal nové rozvody... Jo, Honza. Tehdy měla Tereza dojem, že ho má jistého, navždycky. Nedovedla si představit život bez něj - a už ho má tři roky po smrti. Nějak se namohl, když s Mírou dělali nový komín tady na baráku, přecházel to, klempíroval, až dostal zápal plic... Tereza si vzdychla. Honza jí pořád chybí.

Co teď? K ničemu nedošla. Bojí se té staré mrtvolky, kterou sem kdysi vysypala bez ladu a skladu, do mělké jamky na kraji hrobu na opuštěném hřbitově. I kdyby Marta Tomešová věděla, jak se to mrně dostalo pod podlahu, stejně nikomu nic neprozradí, ať je to jak chce dávno.

„Asi jsem ňáká pitomá,“ zhodnotila nahlas Tereza Válková svou naivní pouť za starými kostmi. „Tebe nemám, jak uctít, vlastně by mě každý normální člověk poslal k psychiatrovi. Ale tam v baráku pod silnicí se Nikola trápí, víš? Chtěla by mít děcko, ale pořád potrácí, chudák. Tohle jí taky nevydrželo přes čtvrtěměsíc. Já holce rozumím, i jak je na sebe tvrdá, ale moc toho přiznat nemůžu. Svý vlastní andělíčky si nechávám pro sebe a to předtím... To je holt taková moje těžká vina. Máma mě donutila dát to první pryč, bylo mi sedmnáct. Byla jsem blbá, co k tomu můžu říct?!“

Ztěžka se zvedla. Srovnala si záda, rozhlédla po podrostu u krajních stromů, kudy nejsnáze ven. Tamhle jsou kopřivy, tuhle zase výhonky ptačího zobu... Zahlédla náprstník. Že se mu zrovna tady ve stínu chce... Moment, stará Tomešová přece sbírala kdejakou kytku, ne? Jsou i byliny, co těhotný nesmějí. Tehdy za socíku se s těhotenstvím chodilo před komisi a ta jen tak někomu nedovolila děcko potratit. Co když v tom baráku... V duchu viděla starého Tomeše, jak jim ukazuje žumpu. Vykvikla tehdy, když zahlédla cosi, co vypadalo jako kus těla.

„To nic, mladá pani, hodil jsem tam malýho králíka. Kostičky to ještě pořádný nemá, než přijede hovnocuc, tak se rozloží. Tomuhle to trvá, že už ňákou chvíli chroupal zelený, ale slepátka se vždycky všechny rozpustí a nevíte vo nich...“

V nemocnici prý taky potraty vylévají do kanálu. Tomešová mohla pomáhat, ženské k ní pořád chodily na kafe a tak. Říkalo se, že se sama bojí v noci doma a někdy u ní ženské přespávaly. Jak to teď vypadá jasně a jednoduše! Takže ne Němci, ale Tomeška!

Válková se chytla za hrud'. Nohy jí na chvílku zeslábly, ale vzpamatovala se. Jsou to přece roky, všechno odvál čas.

„Jo, drobku, ono vlastně o moc nejde, s tím už dneska nic neuděláme. Tomešová zašla na raka, ani ty její bylinky jí nepomohly. Co dělala, už je pryč. Teda jestli to dělala. Ale moc bych na její nevinu nesázela. Proč zrovna tebe šoupli pod prkna, to už asi nezjistíme. Možná jsi Tomešovic, možná někdo narychlo porodil a hrozil průser... Fakt bych radši vymyslela nějaký řešení, co by už nikoho nebolelo. Jestli je ten dům nějak prokletej, tak nevím, co s tím. Hele, tobě by přece mohlo být líto mladý mámy Nikoly, ne? Ta holka si zaslouží aspoň jedno nebo dvě další, je to fakt hodná holka. A statečná, víš?“

Vážně už si připadala nemožná. Co jí to dneska popadlo? Většinou tady položí tu kytku, oloupe mech z betonu a pospíchá pryč. Celý hřbitůvek tu odjakživa trčí jako výčitka, vyrabovaný, rozbitý... Lidi jsou svině. Teraza Válková by nejradši profackovala všechny, co sem chodí krást!

„Tak se nad tím zamysli. Ono je fakt hrozný, když se ženská cítí jako hrob a taky zmrzačená, když nic nedonosí... Radši bych ještě zkoušela já, než aby chudák Nikola... No nic.“

Stará Válková domluvila, otočila se a pomalu ploužila loukou k silnici. Cítila se nejmíň na sedmdesát. Všechno na ni padalo a kdyby mohla snaše Nikolev tom jejím trápení jen trošku ulevit, opravdu by hned i vlastní krk nastavila. Jenže tohle jsou klasická ženská trápení a jedna před druhou se stydí o nich mluvit. Dělalí, jako že jsou děsně silné. Nojo, no. Vždycky to ale moc bolelo a vždycky nad tím ostatní jen mávli rukou.

Válková přemítala o všem, co se jí zatím seskládalo v hlavě. Umiňovala si, že bude držet jazyk za zuby, nikomu o svých podezřeních neřekne ani slovíčko. Mohli by se jí vysmát, že vidí hrůzy jak v hororu. Nebo ještě hůř, mladým by se barák zošklivil. A co dál? Všichni by z toho byli nešťastní. Tolik se na něm s Honzou nadřeli!

Hm, vlastně tady žijou jako ty myši pod prknama. Něco je otrávil, ani nevědí jak, jenom si zalezou do pelechu a snaží se nějak protlouct... A potom někdo šlápne a bezohledně zboří, co udělali... Život je stejně těžký pro ty myši, co hledaly snadnější obživu, jako pro lidi, co chtěli trochu jinak a líp žít.

„Báááábííí!“

Už viděla za silnicí střapatou Mírovu hlavu u třešňi a zahalekala klukovi v odpověď. Zpoza kůlny vyšla i Nikola, zastínila si oči a zamávala. Áha, grilování je hotové, vítr zanesl vůni žebírek až sem. Pch, za starých časů křidýlka a žebírka nikdo za extra jídlo nepovažoval, ale jak se z toho udělala grilovacímóda, tak se dneska za ten odpad jeden nedoplatí. Hm, už zalezli, to nejspíš Míra začal nandavat na talíře.

Válková si vyhlídla mělčí místo ve škarpě. Nikde žádné auto, tak šup! Překročila stružku vody a začala se drápat na silnici. Najednou zaslechla hukot a řvoucí motor. Ten snad nezpomalil ani v obci? Houby, on přidává? Bláznivejkamion sem letí!

Tereza radši za krajnicí počká, až debil přejede. Takových idiotů tu už zažila! Když chodil Míra do školy, měl nakázáno před těmi blby skočit do příkopu, i kdyby mu měl ujet školní autobus.

Zvědavou starou Blažkovou to před lety smetlo a jak padla do příkopu, dovolala se pomoci až za pár hodin. I tajemník z úřadu projel a nevšimnul si jí! Málem umřela a to měla červenou bundu. Odjakživa tu všichni jezdí jakohovada, jako by ani v obci nebyli. Panebože!

Válková se lekla. Ruka jí vylítla k puse. Co blbne?! Proč to strhnul ke straně?! Ztuhla a jen koukala, jak velká rudá kabina vylétla zpoza hlohu. Škrábe se o větve, potom sjíždí pravým kolem za krajnici. Rovnou do čtvrtmetrové díry! A je to tu... Nákladák se naklání, kácí, mačká o roh plotu. Hmota kamionu však vrže a sune bez milosti kabinu dál. Řidič zvedl ruce, sklo lítá. Auto boří bránu, zlomilo sloup verandy a mizí ve zdi... Co blbnul?!

Náhle Tereza letí. Vzdušný vír ji odhodil do škarpy, třískl s ni o rouru trativodu. V letu zahlédla, jak nákladák z druhé strany prosvištěl, ani nepřibrzdil u bouračky. Vždycky to odnese nevinný, prolétlo jí hlavou, zatímco zkroucená civěla na kamion, který skončil uvnitř jejich domu. Tohle vidět Honza! Rozklepala se jí brada. Zůstali všichni v altánu?! Panebože, panebože, kde jsou?!

Chtěla zakřičet, ale místo toho zírala před sebe, nedokázala pohnout rukama ani nohama. Tu rouru má snad až uvnitř... Všechno se zastavilo. Bylo jí zima a trochu ospale teplo. Zavřela nebo otevřela oči?

Vždyť kolem leží sníh a dům vypadá celý, vlastně jako kdysi dávno, jen pěkně nažluto natřený, bíle olemovaná okna. Tereza Válková klidně pozoruje zavalitou ženskou postavu, která se přikolébala starou cestou podél plotu a protáhla dřevěnými vrátky. To je blbost, opravila se Tereza v duchu, protože taková kozí vrátka tu přece nepamatuju?!

Jenže vidina nezmizela. Byla tak jasná, jak jen může za mrazivé noci být. Nebyl to pouhý obraz, Tereza zřetelně zaslechla i hovor před dveřmi na zápraží. Znala je, obě.

„Jo, to jsem já, Marto. Můžu dál?“

Dveře do baráku vrzaly celé ty roky stejně. Tomešům i jim. Mami?!

Donutili ji zase vnímat. To není přesné, cpali do ní bolest a trhali vidinu na kousky. Přitom tam, v té zimě tehdy, byla živá, mohla hýbat rukama a... zato teď! Svírala ji křeč za křečí. Řvala by, kdyby mohla, ale vracela se poslušně zpátky, rozlámaná a bolavá, jako kdyby ji protáhli mandlem. Právě tak placatě jí bylo. Snažila se rozlišit vzdalující se jasné myšlenky od hluku a krutých křečí.

Se všemi si to tam vyříkala a teď, když ji kdosi táhl sem zpátky, holt chtěla vědět jenom to, jak na tom jsou její mladí. Míro, Nikolo, Mirečku... Prodírala se nějakými mraky, útržkovitě zachycovala zvuky a světlo. Všechno tak bolí...

Zrovna dokázala jakžtakž jasněji myslet, když lehátkem hrkli do erzety. Klinkala se nad ní pytlíková infúze. Někdo řekl, že otevřela oči. Ptal se jí na jméno, ale nemohla odpovědět. Jen chrčela. Nebo to byl někdo jiný? Míra se nad ní sklonil. Zaplaťpánbu, kluk žije! Nikdo jiný tu teď nebyl. Jenom on, její synek. Míra, Miroušek. Za jeho zády zahlédla otevřenými dveřmi sanity tmavý oblouk stromů nad hřbitovem. Došlo jí to. Takže ty, tvoje další pomsta?! Jako kdybys do vybitého myšího hnízda ještě dupla holinou...

Tereza už zase odplouvala k těm jasným vysvětlením před chvilkou. Jakže to bylo – a ví už všechno taky ten drobek v hrobě Neumannů? Pustil auto na barák kvůli tamtomu? Je to msta nebo se prostě staré viny projeví, jako když rána vyhnisá? Stalo se to přece tak dávno. Zapomenuté trápení, nemá cenu o něm povídat, drápat staré rány!

Bohatě postačí, že se Tereze vrací hnusné vzpomínky z dětství. Na křik dospělých, na hádky a bití. Táta, když se nacamral, ten uměl být hrozně moczej. To se Terina vždycky stulila pod peřinu a plakala strachy. Bála se o mámu a taky o to, aby nepřišel do jejich pokoje. Občas křik vzbudil brášky. Honem je tišila, brala je k sobě do postele, zacpávala jim pusy. Jen aby táta žádný brekot neslyšel.

Sem tam během let Terezu napadalo, že by se vlastně moc nedivila, kdyby měl táta to poslední kafe v termosce o něco silnější, když ho tehdy kleplo v práci. Možná pil svého klasického smrtáka s nějakým šikovným odvarem. Náprstníku je tady spousta.

Snad proto se s mámou a bratry rychle odstěhovaly do města. No a pro tu další věc potom její máma tolik nadávala, když si koupili domek právě od Tomeše. Máma byla trochu zvláštní, taková ztvrdlá. Nikdy do domu své dcery nevstoupila, asi kvůli Tomešové, jejím bylinkám – a tomu děcku.

Mohla se tehdy máma splést, myslet si, že je v tom pár týdnů a on z toho byl porod? Kdo ví. Možná si myslela, že maximálně je jen těsně po třetím měsíci. To se silným ženským stává. Máma byla jako kulička... Navíc to byl opravdický malér, jestli se jí to stalo u Tomešky. Za tajné potraty se chodilo do vězení. Vždycky to byl šílený zločin. Kdyby mámu odvezli do porodnice, z krve by zjistili, že od Tomešky něco dostala. Nebo by to mohla prozradit jinak.

A všechny ženský za to pak stíhal trest, tady v domě se nic nedonosí. Sakra, a co bráchové? Těm se nedělo nic divného. Proč na ně nepadlo nic, jenom rozvody?! Děti měli, kolik chtěli. To je ale mizérie nespravedlivá, všechno na světě odnesou ženské! Jděte všichni do háje, co je tohle za život?!

„Mami, mami, neboj se, všichni jsme v pořádku, i ten řidič, jenom ho škráblo...“

Tereza Válková zamrkala a pomyslela si, že se nakonec možná stalo to nejlepší. Barák se strhne a postaví znovu. Je na moc pěkném místě. Všechno je pojištěné. Znovu, přesně tak. Mladí začnou úplně od začátku. Zatím budou v jejím bytě... Jasně viděla, jak Mirek brzo po dnešku se dvěma dalšími chlapy skládá z auta tvárnice. Zrovna ty, co se Honzovi nikdy nezamlouvaly. Radši by měli stavět z ...

„Ztrácíme ji!“

To se jí zdá nebo kolem začali mluvit jako ve filmu? A dyť je to fuk, chtěla mávnout Tereza rukou. Další pecka. Fuj, vypadá to hnusně, hodnotila

střízlivě zápas přístrojů a svého zmuchlaného těla s odstupem. Takový cirkus kvůli staré ženské, co je už smířená? Proč? Ále, co s doktory naděláš, ohlížela se radši po synovi.

Byl už moc daleko, na druhém břehu. Brečel, objímal Nikolu i Juniora. Tereza se už nehodlala namáhat s cestou k němu, opravdu byla strašně unavená. Rozhodla se vrátit tam, kde se dozví zbytek. Dostane odpovědi na všechny otázky, které už stejně zajímají jenom ji. Takové ty kolem viny a trestu, příčin a následků, snad i ohledně poslední smrti, kterou to staré zlo mohlo způsobit. A to si všichni pište, že Tereza Válková se nedá, že bude trvat na tom, aby ona byla tou poslední, co pyká za tajemství staré Tomešky a své utrápené mámy.

Taky se bude hned od začátku pořád a moc hlasitě ptát, proč tolik zrad a utrpení musí vydržet jenom a právě obyčejná ženská. Vlastně všechny ženské tady, co se jen docela nevinně ochomejtly kolem.

Hm, a ještě něco: byla to holka nebo kluk? To z baráku určitě není andělíček, není oplakávanou nadějí jako ostatní. Jenom litovaný, ale to mu nestačí. Co přesně je zač? Potvora jakási mstivá. A já s ní po dobrém. Do háje...